

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

De stilte na de storm

Hoe heerlijk is de stilte! De stilte na de storm. Als de wind dagen aaneen heeft gebulderd met onbegrijpelijke kracht, als zwarte wolken werden voortgejaagd langs de hemel, als stortregens zich hebben ontladen en het wordt eindelijk weer stil, hoe verkwikkend is dan die stilte. Als de hemel weer effen blauw is en de zon haar stralen naar de aarde zendt. Rijk is de stilte na de storm in het rijk van de natuur.

Maar rijker en heerlijker is de stilte na de storm in het rijk van de genade, in het leven des geloofs. Want ook het geestelijk leven kent z'n stormen. Wie van Gods kinderen kent ze niet? Zeker, in de tijden van de eerste liefde, als de Heere tot ons spreekt, dan kunnen we denken, dat het leven voort zal gaan langs kalme wegen en over rustige wateren. Maar op de school van de Heilige Geest wordt het geleerd, dat het leven des geloofs een worsteling, een strijd is. Zo heeft het ook gestormd in het hart van de Godvrezende Asaf. Zo hevig was de storm of de man kon niet anders denken, dan dat de golven en baren hem zouden overspoelen. U weet het welke storm er opstak in z'n leven, de storm van de bange twijfel. Psalm 73 is een aangrijpende Psalm, de zang van het raadsel.

Asaf heeft gezien hoe de goddelozen

'Totdat ik in Gods heiligdommen inging'.

Psalm 73:17a.

vrede hebben en dat voorspoed hun deel is. Hij heeft opgemerkt, hoe het de onbekeerden maar al te vaak naar wens gaat. Zij zijn niet in moeite als andere mensen; ze worden met andere mensen niet geplaagd. Hun ogen puilen uit van vet; ze gaan de inbeeldingen van het hart te boven. Tegenover die goddelozen, die schijnbaar kunnen doen wat ze willen, ziet Asaf zichzelf. En hij gaat aan het vergelijken. En dan begint 't, als we gaan vergelijken. De vergelijking is de dochter van de ontevredenheid en de moeder van de twijfel. Zou God het weten? Weet God het, dat Zijn kinderen worden uitgemereld en verdrukt, terwijl de goddelozen hun mond tegen de hemel zetten? Weet God dat? Hoe kan dat? Immers mijn straffing is er alle morgens. Hoort u hoe de storm aanzwelt in het hart van Asaf? Bijna waren zijn voeten uitgeweken.

Bijna! Dankzij de eeuwige trouw van de Heere, Die Zijn kind niet laat verzocht worden boven hetgeen hij vermag, maar Die met de verzoeking ook de uitkomst geeft, is de storm gaan liggen en is het weer stil geworden in Asafs ziel. Van Asafs zijde zou er nooit hulp zijn gedaagd. Hij heeft het van zichzelf niet verdiend ook. Maar de Heere Zelf is er aan te pas gekomen en Hij heeft Zijn kind gebracht in het heiligdom.

Daar heeft hij Gods verborgen omgang mogen vinden en daar is hem het heilgeheim in Christus Jezus geopenbaard. In het heiligdom, waar het altaar stond en waar het bloed van de offerdieren stroomde als een heenwijzing naar de volkomen offerande van Christus aan het kruis. Paulus zal later schrijven: 'Allen, die godzaliglijk willen leven in Jezus Christus zullen vervolgd worden'.

De erfenis der heiligen is: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben'. Maar ook: 'Heb goede moed; Ik heb de wereld overwonnen'. Ik, dat is de Heere Jezus. De storm van Gods toorn heeft gewoed boven de kruispaal van Golgotha, waar Christus is afgedaald in de diepte van de Godverlatenheid, opdat Asaf en allen die met hem een even dierbaar geloof ontvangen hebben, tot God zouden genomen en nimmermeer van Hem verlaten worden.

Daar in Gods heiligdom is Asafs blik verruimd en zijn kennis verhelderd. Daar mag hij weer het voorrecht ervaren van wat het zeggen wil om nabij God te zijn. En daartegenover ziet hij het einde van de goddelozen; ze vallen neer in een eeuwige verwoesting. En nu moet Asaf belijden hoe dwaas hij was, een groot beest bij God. In alles was hij onvernuftig en hij wist niets. Zijn hart was opgezwollen en de storm loeide. Maar

INHOUD pag.

Meditatie:	
De stilte na de storm	1
Bijbelstudies:	
Nehemia's gebed (1)	2
Erger dan asbest	3
Samuel Rutherford (2)	5
Zorgen voor een pleegkind	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	9
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-,
Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten

f 0,85 = €0,40,-per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

God heeft in Zijn gunst de storm het
zwijgen opgelegd. En 't is weer stil.
De stilte na de storm. Asaf mag door
het geloof heenzien naar het Imma-
nuëlsland; zijn ogen zien de Koning
in Zijn schoonheid. Merk er op als
aanvechting en bestrijding uw deel
zijn. De Heere laat niet varen het
werk van Zijn handen. Dan kan het
water wel komen tot aan de lippen,
maar het zal er niet overheen gaan;
om Christus' wil niet. 'Wanneer gij
zult gaan door het water, Ik zal bij U
zijn, en door de rivieren, zij zullen u
niet overstromen; wanneer gij door
het vuur zult gaan, zult gij niet ver-
branden en de vlam zal u niet aan-

steken. Want Ik ben de Heere,
Uw God, de Heilige Israëls, uw
Heiland'.

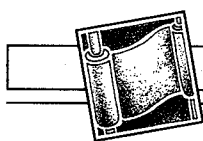
Als de storm is uitgewoed en de gol-
ven weer zijn bedaard, dan mag het
lied van de redding gezongen wor-
den in ootmoed en afhankelijkheid:

*'Ja waarlijk! God is Israël goed,
Voor hen, die rein zijn van gemoed,
Hoe donker ooit Gods weg moog'*

*wezen,
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen'.*

Ja, dat is de Psalm van de stilte na de
storm.

Arnhem, ds. R. Kattenberg.

BIJBELSTUDIES

Nehemia's gebed

Nehemia 1

(1)

De tijd van Nehemia

Nehemia leefde in een donkere tijd.
Zijn optreden vond plaats tijdens de
regering van de Perzische koning
Arthasasta, ook wel genoemd
Artaxerxes I Longinanus (465-424
v. Chr.).

Wat we hier in dit eerste hoofdstuk
lezen vond plaats in het twintigste
regeringsjaar van deze koning, dus
in het jaar 445 v. Chr. Perzië was in
de toenmaals bekende wereld een
grootmacht. Koning Arthasasta was
een man van grote invloed. Hij staat
bekend als een wispelturig mens, die
gemakkelijk beïnvloedbaar was en
geen hoogstaand karakter had. Hij
regeerde in de tijd na de balling-
schap. Onder het Perzische bewind
had een zeker herstel van het Joodse
volk plaatsgevonden. Een gedeelte
van de Joden was teruggekeerd naar
Jeruzalem waar het nog een droeve
toestand was. Een groot gedeelte
van de Joden was echter in Perzië
gebleven.

De persoon van Nehemia

Dit bijbelboek is genoemd naar de
persoon van Nehemia, die in grote
gedeelten van dit boek zelf aan het
woord is, zodat de "ikvorm" wordt
gebruikt. Hij wordt hier in het eerste

vers genoemd de zoon van Hachalja.
Nehemia behoorde tot de Joodse
families, die bij de door Kores of
Cyrus toegestane terugkeer uit de
ballingschap, in het Perzische rijk
waren achtergebleven. Nehemia is
een bijzondere figuur geweest in de
geschiedenis van Israel. Zijn naam
betekent letterlijk: "God heeft
gehoord." Hij bekleedde een hoge
positie aan het Perzische hof, waar
hij de betrekking van *schenker* ver-
vulde. Dat was een van de hoogste
ereambten aan het Perzische hof. De
schenker was een ambtenaar, die de
drinkbeker van de koning vulde en
hem aanreikte. Zo iemand moest
uiteraard een betrouwbaar mens zijn
in verband met de in het Oosten veel
voorkomende pogingen tot vergiftig-
ing. Het pleit daarom voor
Nehemia, dat hij als vreemdeling dit
vertrouwen aan het Perzische hof
genoot. Hoewel hij in de balling-
schap geboren was, bleef hij met
hart en ziel verbonden aan het volk
der Joden. We weten niet, waarom
hij niet naar Jeruzalem is terugge-
keerd. In ieder geval was daarin
Gods heilig en wijs beleid.

Bezoek voor Nehemia

We lezen in het eerste hoofdstuk, dat
Nehemia bezoek kreeg. Het is dui-

delijk, dat er onder zijn bezoekers ook een *familielid* was, want hij spreekt in het tweede vers over "Hanani, een van mijn broeders". Dat wil zeggen: één van mijn bloedverwanten. Hanani werd vergezeld door "sommige mannen uit Juda". Als men zelf in het buitenland woont, dan kan familiebezoek een oorzaak van blijdschap zijn. Maar als zo'n familielid dan met zeer slechte berichten komt, dan is dat een oorzaak van diepe droefheid. Dat laatste was hier bij Nehemia het geval. Hij vroeg zijn bezoek naar de toestand in Jeruzalem. Ondanks zijn hoge positie was hij zijn volk niet vergeten. Het gebeurt nogal eens, dat mensen die tot een hoge positie komen, hun afkomst vergeten, en wat nog erger is hun godvrezende ouders en hun opvoeding bij het Woord des Heeren. Maar zo was het bij Nehemia niet. Er was liefde in zijn hart tot het volk, tot Gods volk. Is er ook bij ons liefde tot en meelevens met Gods volk, Gods kerk? Johannes noemt het als een kenmerk van genade, want hij zegt: "Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben; die zijn broeder niet liefheeft, blijft in de dood." (1 Joh. 3:14).

Een schokkend bericht

Nehemia ontving een verpletterend antwoord op zijn vraag: "De overgeblevenen, die van de gevangenis aldaar in het landschap zijn overgebleven, zijn in grote ellende en versmaadheid, en Jeruzalems muur is verscheurd, en haar poorten zijn met vuur verbrand." (vers 3). Nehemia hoorde dus van zijn bezoekers, dat de situatie van de stad en de inwoners van Jeruzalem zeer ernstig was. Men verkeerde daar in de grootste ellende. Het was al tientallen jaren geleden, dat men was teruggekeerd uit de ballingschap naar Jeruzalem. Maar de muren van de stad lagen nog steeds in puin en de poorten waren verbrand. Het is te begrijpen, dat dit bericht Nehemia zeer aangreep. Over het familiebezoek horen we verder niets meer. Het is duidelijk dat dit éne Nehemia geheel in beslag nam. Hij was zo ontdaan dat hij zijn werk niet meer naar behoren kon doen. "En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde, zo zat ik neder, en weende, en bedreef rouw, enige dagen; en ik was vastende en

biddende voor het aangezicht van de God des hemels." (vers 4). Was die muur van Jeruzalem dan zo belangrijk? Natuurlijk was die muur allereerst van belang voor de verdediging en bescherming van de stad. Maar vooral ook was die muur van belang voor de *geestelijke veiligheid* van de stad. Zolang Jeruzalem zonder muur openlag, was er het grote gevaar van vermenging met de heidenen. De heidenen konden zomaar de stad binnenkomen, zonder enige belemmering. Die muur om Jeruzalem was uiteindelijk van het allergrootste belang voor de bewaring en verdediging van de zuivere dienst des Heeren.

Mijn volk zal alleen wonen

Hoe is het in onze tijd? Is er die muur om de kerk? Wordt die muur niet al meer afgebroken? Is er geen sprake van een toenemende vermenging van kerk en wereld? En dan denk ik nog niet eens aan degenen, die zeggen, dat we toch allemaal dezelfde God dienen. Nee, het ligt nog veel dieper. De Heere heeft gezegd: "Mijn volk zal alleen

wonen." En hoe verder we nu meekunnen met een wereld, die met God niet rekt, hoe meer die muur verbroken ligt. Dat geldt ons innerlijk leven en ons uiterlijk leven. Als de muur verbroken ligt, dringt de wereld al dieper de kerk binnen. Dan ligt de weg open voor meer en meer *wereldgelijkvormigheid* en een toenemende geestelijke oppervlakkigheid. Hoe staat het in onze tijd met die muur?

Wenen we over het verval van die muur, zoals Nehemia? Kennen we het gebed van Nehemia? Worstelen we met die nood? Als gemeenteleden? Als ambtsdragers? We klagen vaak over het verval van de kerk, maar dragen we er ook rouw over, zoals Nehemia rouw bedreef? Voelen we zielepijn over de breuk van Sion? Zou het niet de grootste nood zijn, dat er zo weinig rouw is over de vervallen muur van de kerk? Er is dringend behoefte aan Nehemia's! We willen de volgende maal verder luisteren naar de inhoud van zijn gebed. (Wordt vervolgd)

Zeist

Ds. J. J. v. Eekeveld

Erger dan asbest

Asbest is een vezelachtige delfstof, die men vroeger nogal eens placht te gebruiken in de bouw. Op zeker moment ontdekte men dat deze stof giftige elementen bevat, die bij het vrijkomen voor de mens uiterst schadelijk kunnen zijn. Sindsdien mag het niet meer worden gebruikt. Daar wordt van overheidswege – terecht – streng op toegezien. Dit ging even door mijn hoofd bij het overpeinzen van het inmiddels alom bekende feit dat het op dinsdag 2 oktober vijftig jaar geleden was dat vanuit het gebouw Irene – een voormalige kapel – de eerste officiële televisie-uitzending in Nederland plaats vond. Het *Reformatorisch Dagblad* wijdde er een aantal artikelen aan. Het eerste artikel ging vergezeld van een archieffoto van het ANP ter grootte van een halve pagina, waarop men een aantal mensen, gekleed in de kleding van de gegooelden uit de vijftiger jaren met gespannen aandacht ziet staren naar een voor onze begrippen onmogelijk kastje. Dit gespannen staren is gedu-

rende de halve eeuw die volgde door miljoenen overgenomen, terwijl de kastjes zich geleidelijk ontwikkelden tot gemakkelijk te bedienen luxe apparaten met talrijke keuzemogelijkheden. Men kan stellen dat er op drie manieren op het medium televisie is gereageerd. Ietwat generaliserend kunnen we spreken van een *volledige acceptatie*, van een *kritisch gebruik* en van een *volstrekte afwijzing*.

Volledige acceptatie

Door het overgrote deel van onze samenleving is de televisie volledig geaccepteerd. Sterker nog: men kan er niet meer buiten. Een staking onder het studiopersoneel roept in vele gezinnen spanningen en agressie op. Een storing in de elektriciteitsvoorziening wordt als een ramp ervaren. Wie 's ochtends over straat gaat, ziet achter menig venster het scherm al flikkeren en tot in de nachtelijke uren blijft dat beeld hetzelfde. Of iedereen altijd ook *kijkt* is een andere vraag. Soms staat het

toestel aan en gaat men zijn gang zonder er op te letten. Velen echter kijken wél. Gespannen tuurt men naar de buis, soms naar één en hetzelfde programma, soms 'zappend' van de ene zender naar de andere. Van enige bezinning op de gevolgen van dit alles is in vele, vele gezinnen nooit sprake geweest. Men accepteert – en wel volledig. Niet dat men niet *moppert* op het gebodene. Dat gebeurt veelvuldig en luid. Maar... men blijft kijken. De televisie is uit het leven van miljoenen niet meer weg te denken. Natuurlijk heeft dit alles zijn gevolgen gehad. De verbijsterende snelheid waarmee in de laatste halve eeuw normen en waarden zijn uitgehold of zelf volledig zijn omgekeerd, is nooit te verklaren zonder de televisie. Daarmee is niet gezegd dat het doorzetten van de ontkerstening zonder de invloed van de televisie na de Tweede Wereldoorlog *niet* zou hebben plaatsgevonden. Maar wel kan worden gezegd dat het medium een geweldige aanjager is geweest van heel het proces van vervreemding van Gods inzettingen. De voorman van de 'homobeweging', Henk Krol, heeft eens in het RD verklaard dat de TV ervoor heeft gezorgd dat de homoseksualiteit in onze samenleving aanvaard is geworden. Dit geldt echter niet alleen voor dit kwaad – op talloze andere terreinen van de ethiek heeft het medium deze rol gespeeld. De gedragslijn van de opinieleiders was daarbij steeds dezelfde: eerst werd het onderwerp uit de 'taboesfeer' gehaald, zoals men dat wel noemt. Het werd 'bespreekbaar'. Schrijnende gevolgen van de tot dan toe heersende moraal werden voor het voetlicht gehaald. Nederland werd collectief verontwaardigd gemaakt over het leed van jonge meisjes die zich illegaal moesten laten aborteren in obscure achterkamers. Mensen die onuitsprekelijk zwaar lichamelijk of psychisch moesten lijden, zonder dat zij op een 'humane' wijze uit dit lijden mochten worden verlost, werden ten tonele gevoerd. De samenleving ging zich ergeren aan een wetgeving die een oplossing belette. Was het onderwerp eenmaal bespreekbaar gemaakt, dan werd toenemende druk uitgeoefend op de verantwoordelijke politici. Zij moesten zich niet zelden voor het front van de natie verantwoorden. Zo de burcht stormrijp gemaakt en werden

de muren geslecht. Muren, die voor miljoenen mensen lastige hinderpalen waren die hen beletten hun 'mens-zijn' te beleven. Muren, die in onze ogen de laatste overblijfselen waren van de heilzame invloed van Gods geboden in onze samenleving. Zo is ons volk tenslotte ziek geworden, dodelijk ziek. Soms kijkt men verwonderd op van de felheid waarmee in onze kring soms wordt gesproken over het medium televisie. Laat men dan weten dat het geen ouderwetse en wereldvreemde behoudzucht is die ons zo bezorgd doet zijn. We hebben ons Nederlandse volk in moreel opzicht in de laatste halve eeuw stervensziek zien worden. En daaraan is het medium waarover het nu gaat in hoge mate schuldig.

Kritisch gebruik

Nu zijn er mensen die het bovenstaande van harte toegeven. Ook zij erkennen de leegheid, smerigheid en voosheid van het merendeel van het door ons huidige omroepbestel gebodene, zeker ook nadat de commerciële zenders hun intrede hebben gedaan. Toch brengt hen dit niet tot een afwijzing van het bezit en het gebruik van het medium. Zij hebben daar hun argumenten ook voor. Ik geef er een selectie van en doe dat maar puntsgewijs.

1. Het is niet verstandig, zo menen zij, kinderen al te wereldvreemd op te voeden. Anders wordt bij hun intrede in de maatschappij de 'cultuurschok' al te groot.

2. Verder achten zij het de roeping van een christen, heel bewust met verleidingen als die van de TV om te gaan. Een radicaal verbod van kerkelijke zijde werkt in hun ogen niet. Een mondige christen moet in verantwoordelijkheid tegenover God zijn keuzes leren maken. Die keuzes zullen in de praktijk van ons huidige omroepbestel veelal afwijzend uitvallen. Maar het is – aldus nog steeds deze opinie – beslist niet juist een eenzijdig negatief oordeel over het medium te vellen. In het gezin zal men zichzelf en de kinderen moeten oefenen in selectief kijkgedrag.

3. Tenslotte paart zich aan deze opvatting meestal ook de gedachte dat van de televisie een goed gebruik te maken is in die zin dat het een middel kan zijn ten dienste van de evangelieverkondiging. We mo-

gen de media toch niet aan de vorst der duisternis overlaten? Met het bovenstaande heb ik de voornaamste argumenten weergegeven van degenen die menen dat een kritisch gebruik van televisie mogelijk en ook wenselijk is.

De genoemde argumenten kunnen mij niet overtuigen. Wat de 'wereldvreemde' opvoeding betreft van kinderen in gezinnen waar de TV ontbreekt: dat loopt nogal los, dacht ik zo. Onze kinderen zijn zo wereldvreemd niet. Ze weten doorgaans heel goed wat er te koop is in de samenleving – soms beter dan wij als ouderen dat weten en ze weten er vaak zelfs meer van dan wij wel zouden wensen. Een opvoeding naar de Heilige Schrift en in overeenstemming met de doopbelofte zal hen zeker voorbereiden op wat ze in de samenleving zullen aantreffen. Maar is het nu beslist nodig van het gezin een plaats te maken waar men de confrontatie met de wereld aangaat? Het lijkt mij dat de handelwijze van Amram en Jochebed ons meer tot voorbeeld zou moeten zijn: zij 'verborgen' de jonge Mozes – totdat zij hun kind niet langer verbergen konden (Hebreeën 11:23).

Dan is daar in de tweede plaats de mening dat men met de verleidingen waarvoor de moderne media ons stellen in verantwoordelijkheid voor God moet leren omgaan. Ook hier is de achterliggende gedachte dat men er in deze wereld nu eenmaal niet omheen kan. Maar waarom niet, zou ik willen vragen. Als we zoiets maar vaak genoeg zeggen en horen, gaan we het nog geloven ook. Het deed mij goed, in de artikelen in het RD ook van enkele mensen van wie men bepaald niet kan zeggen dat zij wereldvreemd door het leven gaan te lezen dat zij nooit TV in huis gehad hebben en er ook nooit iets aan hebben gemist. Men kan het nieuws uitstekend tot zich nemen via de krant – die is soms al opdringerig en indringend genoeg.

Meer en meer komt men de opvatting tegen dat men zich in het al of niet aanschaffen van een TV niet door kerkelijke verboden wil laten leiden. Men wil zélf tot een beslissing komen en meent dat een kerkelijk verbod alleen maar wetticisme in de hand werkt. Hier verraadt zich echter een flinke dosis invloed van de tijdgeest. De mondige christen wil zélf beslissen! Men vergeet dat

Christus Zijn Kerk regeert door de dienst van de door Hem Zelf ingestelde ambten en dat het kerkelijk vermaan *medisch* van aard is, Gods eer, het welzijn van de kerk en het behoud van de zielen beoogt. Wat zou men ervan denken als de heidenchristenen in Antiochië op de uitspraak van het apostelconvent in Handelingen 15 hadden gereageerd met de opmerking dat zij zich best van hoererij en van eten van afgodenoffer wilden onthouden, als zij zélf eerst maar tot die keuze waren gekomen? Men zou het ongepast vinden, vermoed ik. Men zou daarin gelijk hebben. Maar dan is het net zo ongepast, zich van het ambtelijk vermaan inzake het bezit en gebruik van de televisie af te maken door te zeggen dat men zélf tot die beslissing komen wil en daar 'geen synodes voor nodig heeft'. Dan zijn we wereldser dan we zelf wel vermoeden.

Wat verder de mogelijkheid van selectief kijkgedrag betreft: dit verraadt een optimistische kijk op de mens – of op de gelóvige mens. Iemand verweet mij eens tijdens een gesprek dat ik er van uit scheen te gaan dat onze jonge mensen inzake het gebruik van internet allemaal bezeten zouden zijn van de begeerte zoveel mogelijk vuil en smerigheid op te zoeken. Mijn gesprekspartner vond dat het gros van de jonge mensen die intentie helemaal niet heeft. Nu, ik geloof dat ook wel. Maar wat men steeds weer onderschat, is de

kracht van de gevallen natuur van de mens en ook zijn *nieuwsgierigheid*. Was nieuwsgierigheid niet een wezenlijke factor die Eva deed besluiten van de verboden vrucht te eten? Boekjes van Andries Knevel (directeur van de EO!) als *De wereld in huis* (1991) en *Doe dat ding dan uit!* (1993) zouden ons alle optimisme moeten ontnemen als het gaat om de mogelijkheid van selectief kijkgedrag in een christelijk gezin. Onderzoeken heben uitgewezen dat men binnen de kortste keren naar *alles* kijkt, inclusief walgelijke 'loer'programma's als Big Brother. Over de derde houding die ten opzichte van het medium TV kan worden aangenomen, die van de *volstrekte afwijzing*, hopen we D.V. over enkele weken nog iets te schrijven. Daarbij wil ik dan ook het nog bovengenoemde argument betrekken dat de televisie een middel zou kunnen zijn ten dienste van de evangelieverkondiging. Eén ding kunnen we echter nu al wel met zekerheid zeggen: de televisie heeft bij miljoenen mensen veel meer schade aan hun ziel gedaan dan asbest ooit aan het lichaam zou kunnen aanrichten. En onze overheid – zo uiterst waakzaam als het mens- en milieuvijandige stoffen betreft – heeft wat de TV aangaat haar roeping schromelijk verwaarloosd, uit vrees voor een betuttelende zedenmeester te worden gehouden.

Capelle aan den IJssel

ds. A. Moerkerken

werd de Westminster Confessie opgesteld, die tot de op de dag van vandaag geldt als een standaard van orthodox gereformeerde theologie. Diverse dogmatische geschriften publiceerde Rutherford. Over het verbond gaf hij een uitgebreide verhandeling in zijn *The Covenant of Life Opened*. Daarin maakt hij onderscheid tussen de beloften, die alleen de uitverkorenen gelden, en het aanbod van genade dat tot alle hoorders komt (ds. C. Harinck, *Schotse Verbondsleer*, p.105 ev). Rutherford behoort bij de vroege Schotse theologen. Hij leefde dus lang vóór de zgn. 'Marrow Controversy', die duurde van 1718 tot 1723, en die de Schotse kerk zozeer zou beroeren. Wel spreekt hij van zekere vijanden die hem beschuldigen, dat het Evangelie alleen maar belofte zou inhouden, zonder gebod. Daarop antwoordt hij: 'Neen, wij leren, dat het (Evangelie) beide gebiedt en gehoorzaamheid eist (evenals zij leren), en dat Hij door Zijn Geest onwederstaanbaar werkt wat Hij eist, en dat Zijn genade onze schulden betaalt' (*Slaperige bruid*, 15,16).

Rutherford legt in zijn theologie de nadruk op de liefde van God en de liefde van Christus, die het hart verbreekt in de bekering. Deze visie vindt men overal bij hem terug en verwerkt hij ook in zijn verwerping van de vrije wil: 'Dewijl Christus dit in de bekering door de liefde werkt, is het dwaas van de vijanden der genade dat zij zeggen, dat Gods bepalen van de genade, omdat zij onwederstaanbaar werkt, de vrije wil aan banden legt. Neen, aangezien genade door de liefde werkt is het duidelijk, dat genade de vrije wil niet bindt, maar dien in zijn beste en natuurlijkste neiging krachtig aanvat en kust' (*Slaperige bruid*, p.18,19). Zo kan hij de raad geven: 'Laat uw ziel maar eens overstelpt zijn van de liefde van Christus, evenals een vogel, die in het net gevangen zit, en alles is wel. Laat vrees en verschrikking, of het blazen van andere winden in onze zeilen maar rusten, want die zullen het schip nooit thuis brengen' (*Slaperige bruid*, 19).

Rutherford zag een relatie tussen de episcopale geest en de arminiaanse geest. Dit was vooral een belangrijke reden waarom hij zich zo fel verzette tegen het episcopale kerkregering en zich niet onderwierp aan

Samuel Rutherford (1600-1661)

(2)

Rutherfords leer

In zijn leer was Rutherford streng gereformeerd. Hij was een aanhanger van het Supra-lapsarisme en een fel bestrijder van de leer van de Arminianen, die ruim veld won in Engeland. Hij schreef daarover een latijns werk *Exercitationes Apologeticae pro Divina Gratia adversum Jacobum Arminium* ('Oefeningen ter verdediging van de goddelijke genade tegen Jacobus Arminius'). Het was een reactie op de toenemende arminiaanse geest, die via de aarts-

bisschop Laud van Canterbury steeds meer binnen de Schotse grenzen opkwam. Het boek verscheen in Amsterdam in het jaar 1636. Waarom in Amsterdam? Hij kon niemand vinden in Engeland of Schotland die zo'n boek wilde uitgeven!

Rutherford behoorde ook tot de vier Schotse afgevaardigden op de beroemde synode van Westminster in Londen (1643-1647). Samen met Alexander Henderson, Robert Baillie en George Gillespie, met daarbij drie ouderlingen toegevoegd, verscheen hij ter vergadering. Hier

het gezag van de bisschoppen. Hij was een krachtig voorstander van een presbyteriaanse kerkregering met een sobere eredienst. Hij was een tegenstander van alle roomse gebruiken en zelfs ook van de feestdagen. Dat blijkt uit een brief aan zijn gemeente te Anwoth: '... dat geen dag (met uitzondering van de sabbath, die Hij zelf heeft ingesteld) heilig zou gehouden of geheiligd worden door prediking en openbare godsdienst, ter gedachtenis aan de geboorte, de dood, de opstanding en de hemelvaart van Christus, aangezien dergelijke dagen, aldus gehouden, onwettig zijn, eigenwillige godsdienst en niet gegrond op Christus' Woord!' (68).

Zoals ook velen van onze nederlandse oudvaders, was Rutherford worstelende met en biddende om de bekering der Joden. Er leeft een sterk verlangen naar de dag, waarop zij in grote getale zullen worden toegebracht. Hij spreekt van Christus als een Bruidegom, Die niet zonder vrouw kan zijn: '... Kan Hij leven als Weduenaar? Geenzins. Hij zal ons beide: de kleine jonge zuster en de oudere zuster, de Kerk der Joden omhelzen: die dag zal nog eens komen, en daarom hebben wij reden om ons te verheugen ...' (26). Hij schrijft ergens: 'O, hoe heerlijk is het, dat gezicht te zien, het vrolijkste naast Christus komst op de wolken, onze oudere broederen, de Joden en Christus elkander te zien omhelzen en kussen!' (39). Hij acht die dag heel dichtbij te zijn: '... en wij vertrouwen, dat onze Heere op het punt staat om aan het beest, en de in scharlaken geklede hoer een slag te geven, opdat Hij zijn oude weduwevrou, onze geliefde zuster, de Kerk der Joden, weder in Zijn huis brenge' (288).

Rutherfords prediking

Rutherford zal voor de meesten van ons bekend zijn vanwege de opmerkelijke titels van zijn prekenboeken: *De beproeving en zegepraal des geloofs; Christus stervende en zondaren tot Zich trekkende; De wenende Maria aan het graf; De slaperige bruid, door haar Liefste bezocht...* Zijn taalgebruik is verheven en vaak poëtisch. Zijn stijl is beeldrijk en soms weleens wat overdreven. Maar het middelpunt van zijn prediking is Christus. Hij deed niets liever dan de Zaligmaker aan zondaren voor te

stellen. Hij drukte het zelf zo uit: 'Christus de zondaren aan te prijzen, is mijn enige arme vreugde op aarde'. Als Rutherford spreekt van de schoonheid van Christus, dan getuigt hij: 'Bij Hem vergeleken, zijn de engelen zwart'. Iemand getuigde '...als hij van Jezus begon te spreken, vreesde ik dikwijls, dat hij uit de kansel zou springen; hij was nimmer in zijn element, zo hij Hem niet kon aanprijzen'. En ander getuigde: 'Vele malen dacht ik dat hij van de preekstoel zou heengaan, wanneer hij van Jezus Christus sprak. Hij was nooit in zijn element als hij Hem niet aanbevelen. Hij zou op bed zijn ingeslapen tijdens het spreken van Christus ...'

Vooraf in zijn preken over het Hooglied leren wij hem kennen als een prediker die door de liefde van Christus gedrongen wordt. Hij tekent de zielsgestalten van de bruid, die op het bed van zorgeloosheid terechtgekomen wordt bezocht en opgewekt door de Bruidegom Jezus. Enerzijds is Rutherford in zijn leer dus streng gereformeerd, anderzijds is zijn prediking ruim en evangelisch en Christocentrisch te noemen. Wel kon hij ernstig waarschuwen en het schijn van het ware zijn onderscheiden: 'Laat ons dan toezien dat wij weten op welke grond wij onze Heere bij Zijn Naam noemen. Beproeft wat het is, dat ons doet komen om Zijn Woord te horen en doet belijden dat wij de Zijnen zijn, want zij zijn niet allen vrienden van Christus, die zich voor Hem buigen,

en Hem schone woorden geven, en een schoonschijnende belijdenis. Velen zullen tot Hem zeggen: 'Heere, Heere..', die niet zullen ingaan in het Koninkrijk van God. Velen zullen ten laatste dagen zeggen, dat zij in de Naam van Christus wonderen gedaan, duivelen uitgeworpen, aan Zijn tafel gegeten en gedronken hebben, en Hem zo beleeden hebben en uiterlijk zeer veel gedaan hebben, en toch van Christus ten antwoord ontvangen: 'Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivelen, en zijn engelen bereid is'.

En de vrucht op zijn prediking? In het begin van zijn ambtelijke bediening was hij niet zo optimistisch. In een brief vanuit Anwoth in het jaar 1629 schrijft hij: 'Ik zie zeer weinig vrucht op mijn predikdienst, en ik zou verheugd zijn van ene ziel te weten, dat zij mijn kroon en blijdschap zou wezen in de dag van Christus...' (brief 6). In een brief vanuit de gevangenis aan zijn gemeente schreef hij: 'Helaas! velen van ulieden heb ik niet kunnen doen verlieven op Christus, alhoewel ik mij beijverde om veel goeds van Hem te spreken en Hem u aan te prijzen; en gelijk dit uw zonde was, zo was het mijn zorg!' (brief 68). Wat de vrucht van zijn Christus-prediking geweest is, zal de eeuwigheid openbaren.

(wordt vervolgd)

Moerkapelle

ds. J.B. Zippro

Zorgen voor een pleegkind

De Vluchtheuvel

Op mijn prikbord hangt een folder met daarop de tekst: Ik zoek een huis waar ik voor donker binnen moet zijn. Het is een folder die gebruikt wordt in het kader van het werven van nieuwe pleeggezinnen. Daarover gaat het ook over in dit artikel.

Noodzaak pleeggezin

Voor het donker binnen zijn. Daar zit iets in van bescherming en van (bege-)leiding. Een kind kan misschien wel eens mopperen op die strenge regels, maar ten diepste weet het meestal wel dat de zorg van de

ouders bedoeld is ter bescherming van het kind zelf. Als het goed is, groeit een kind op binnen een veilige verhouding met de ouders, waarbij er enerzijds leiding en structuur wordt gegeven, en waarbij het kind anderzijds ook de warme aandacht en stimulering krijgt die het nodig heeft. Dit alles op een wijze die past bij het karakter en de ontwikkelingsfase van het kind.

Om verschillende oorzaken kan een gezin, kunnen ouders en kinderen in een situatie geraken dat de opvoe-

ding van een kind gevaar loopt. Bijvoorbeeld door een overlijden, of een (psychische) ziekte van een van de ouders, of een ontwikkelingsstoornis bij het kind. Dan is er hulp nodig. Zo lang mogelijk wordt vanuit de hulpverlening geprobeerd een gezin te ondersteunen om binnen de eigen mogelijkheden van ouders en kinderen tot een verantwoorde opvoedingssituatie te komen. Er kan echter een moment komen dat het nodig is dat een kind (tijdelijk) in een ander gezin wordt ondergebracht en wordt opgevoed. Een ingrijpende stap voor een kind en voor de ouders, die niet lichtvaardig genomen wordt.

Taak pleeggezin

Vanzelfsprekend zijn er gezinnen nodig die deze zorg voor een pleegkind (tijdelijk) kunnen overnemen namens de eigen ouders. Zij nemen niet de plaats in van de eigen ouders maar nemen namens hen de zorg voor de opvoeding van een kind over. Het kind blijft contacten onderhouden met zijn echte ouders. Binnen de jeugdzorg is de ervaring dat een pleegkind vrijwel steeds de eigen ouders op de eerste plaats blijft zetten. Pleegouders kunnen dus niet verwachten dat zij voor een pleegkind in alles de plaats van de eigen ouders in gaan nemen.

Zorgen voor een pleegkind, pleegzorg, is een zware en bijzondere taak. Het pleeggezin neemt de dagelijkse verzorging en opvoeding van het pleegkind op zich. Maar tegelijkertijd moet het zich er van bewust zijn dat het gaat om een kind van andere ouders, en dat het kind zo mogelijk weer terug gaat naar zijn eigen ouders.

Pleegzorg is een prachtige maar ook een zware taak, die een pleeggezin samen met de jeugdhulpverlening uitoefent. Bij deze taak zijn een aantal eigenschappen erg belangrijk: Open en duidelijk kunnen praten over de eigen ervaringen in het pleeggezin. Het vermogen om kinderen te helpen en een positieve kijk op zichzelf te ontwikkelen. Kinderen te helpen hun gedrag te veranderen zonder hen bang te maken of pijn te doen. Om kunnen gaan met de eigen ouders van het kind en samen kunnen werken met de jeugdhulpverlening. Heel praktisch: er moet genoeg ruimte en tijd zijn in een gezin voor

de extra belasting die pleegzorg betekent. En het is heel belangrijk dat alle gezinsleden achter de komst van een pleegkind staan.

Werving en begeleiding

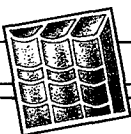
Binnen de pleegzorg onderscheiden we twee typen pleeggezinnen: Netwerkgezinnen en bestandsgezinnen. Netwerkgezinnen zijn pleeggezinnen die horen bij de kring van het gezin waaruit het pleegkind afkomstig is; de familie, de kennissenkring. Soms is een kind hier al ondergebracht door de ouders voordat de begeleiding van de jeugdzorg wordt ingeroepen. Bestandsgezinnen hebben zich aangemeld voor pleegzorg, een onderzoek gehad en een pleegoudercursus doorlopen. Hun namen worden beheerd in een bestand, waaruit op aanvragen voor een pleeggezin een passend pleeggezin wordt aangeboden. Tijdens het verloop van een pleeggezinplaatsing wordt aan pleegkind en pleeggezin begeleiding geboden vanuit de jeugdhulpverlening. De ouders blijven zoveel mogelijk betrokken bij de zorg voor hun kind. Pleeggezinnen ontvangen een vergoeding van de ouders, aangevuld door een bijdrage van de overheid.

Binnen onze kring is de Voorziening Gereformeerde Pleegzorg (VGP), onderdeel van de Stichting Gereformeerde Jeugdzorg (SGJ), de organisatie die zich bezighoudt met het toerusten, aanbieden en begeleiden van pleeggezinnen. De Vluchtheuvel werkt samen met de VGP en plaatst kinderen in deze pleeggezinnen. Gedurende het verblijf van het kind in het pleeggezin werken de Vluchtheuvelmedewerker en de VGP-medewerker nauw samen bij de begeleiding van het pleegkind, de ouders en de pleegouders. Hierbinnen bestaat een bepaalde vaste taakverdeling, maar dat zou nu te ver voeren.

Graag willen wij gezinnen opwekken om na te denken over de vraag of er mogelijk een toekomstige taak zou kunnen liggen in de zorg voor een pleegkind. Een informatiepakket dat opgevraagd kan worden bij de VGP te Amersfoort, 033-4226900, kan wellicht bij deze bezinning behulpzaam zijn.

Daarbij bevelen wij u van harte het werk van de (jeugd-)hulpverlening en allen die hier gebruik van maken in uw voorbede aan.

M. Adams

BOEKENNIEUWS

Dick Sanderman, 150 Psalmen & Enige Gezangen. Uitgeverij Lindenberg Boeken&Muziek B.V., Rotterdam, 2001, 320 blz., gebonden. Prijs fl.115,-.

Zondagavond 23 september 2001. De dominee laat Psalm 89:7 en 8 zingen. Het nieuwe koraalboek van Dick Sanderman staat op de lesse naar van het prachtige Boogaard orgel in de Moriakerk. Na het zingen van het 7^e vers vang ik met enige spanning de begeleiding van vers 8 aan, ditmaal met de bovenstemzetting. Uit voorzorg heb ik een 'gewone' zetting naast het koraalboek gezet; de gemeente zou eens in de war raken. Gelukkig gebeurt dit niet. De bovenstemzetting geeft juist een stimulans voor het zingen.

Inderdaad, het zingen bij een zetting met bovenstem geeft, zoals Dick Sanderman in zijn voorwoord schrijft, de melodie een extra dimensie. Bij 35 bekende psalmen in het koraalboek zijn bovenstemharmonisaties genoteerd. Het bijzondere van deze zettingen is dat de psalmmelodie verborgen ligt in de middenstemmen. Bovenstaand voorval maakt duidelijk dat het gebruik van deze zettingen niet tot verwarring leidt. In goed gevulde kerkgebouwen zet het zingen bij een bovenstemzetting de samenzang extra luister bij.

Dick Sanderman (1956), organist in de Zuiderkerk van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen, stelde zich als doel om isoritmische psalmen in een klassiek idioom te harmoniseren. Geïnspireerd door de

koraalzettingen van Johann Sebastian Bach, waarvan er ook een tiental in de bundel zijn opgenomen, zijn zodoende smaakvolle romantische harmonisaties ontstaan. Sanderman houdt zich daarbij wel aan de klassieke regels t.a.v. kwint- en octaafparallelismen. Dit koraalboek onderscheidt zich van alle andere, doordat er in de middenstemmen en de baspartij doorgaande noten verwerkt zijn. Hierdoor is een fraai lijnenspel ontstaan, dat de koraalzettingen een zekere levendigheid geeft.

Tijdens het doornemen van dit kwalitatief hoogstaande koraalboek moest ik denken aan het hoofdstuk over het zingen in de Redelijke Godsdienst van Wilhelmus à Brakel. Brakel schrijft dat de Heere sommige mensen bekwaamheid heeft gegeven, om kunstige muziekstukken te scheppen, die wonderlijk de genegheden des harten uitdrukken, en wonderlijk de aandoeningen gaande maken. Hoe aangenamer stemmen of instrumenten zingen of spelen, hoe meer het hart aangedaan wordt. Wel maakt het uit hoe het hart is. Een natuurlijk mens wordt maar natuurlijk door muziek bewogen. Maar een geestelijk hart kan door muziek gebracht worden tot geestelijke bewegingen. De tonen van de muziek kunnen het hart bewegen tot eerbied, droefheid, wenen, juichen, of opspringen. Brakel spreekt over een 'droef-en klaagtoon', een 'straftoon', een 'juichtoon', een 'trippeltoon' en een 'deftige toon'. Het klankpallet van deze tonen is te vinden in de talrijke voorspelen in dit koraalboek. In de voorspelen van de Psalmen 51, 77 en 130 komen de droef-en klaagtonen hoorbaar uit de diepte op. Bij de Psalmen 6 en 38 klinkt de straftoon. Daarentegen laten de voorspelen van Psalm 21 en 68 de juichtoon horen. Bij Psalm 150 vinden we de trippeltoon. Echt deftige tonen klinken bij de voorspelen van Psalm 33, 45, 52, 103 en 108. Maar eigenlijk heeft het hele koraalboek iets deftigs. Dat komt omdat het karakter van de te zingen psalm zo duidelijk in de voorspelen te horen is. Het komt ook omdat in veel voorspelen de psalmmelodie als uitkomende stem genoteerd is. En verder leidt de toepassing van polyfoniteit in een klassiek klankidroom tot een zekere deftigheid. Het thema, vaak de melodie van de eerste

psalmregel, klinkt dan niet alleen in de sopraan, maar ook in de alt, de tenor en de bas. Omdat het karakter én de melodie van de psalm in de voorspelen duidelijk te horen is, zijn het ook met recht vóórspelen! Als u graag 'zomaar een deuntje' of een leuk wijsje beluistert, u zult het in dit koraalboek niet vinden. Niets klinkt er sentimenteel, virtuoos of concertant.

Verrassingen bevat deze afwisselende bundel wel. Zomaar wat voorbeelden. Het voorspel van Psalm 46 maakt een knipoog naar de kerkgeschiedenis, doordat de wijs van het bekende Lutherlied erin verwerkt is. Iemand die een tweede voorspel bij Psalm 105 zoekt, kan deze vinden bij de Dankzang na het eten. Hierin is namelijk de wijs van Psalm 105 te herkennen. Het voorspel van Psalm 107 zal een ieder tot verbeelding spreken. De op- en neergaande beweging doet sterk denken aan de golven van de zee (vs. 12-14). Verrassend klinkt ook de echo in het voorspel van Psalm 136. Zou hiermee het telkens terugkerende refrein in alle 26 verzen uitgebeeld zijn?

Ik zou de inhoud van dit koraalboek willen typeren met twee woorden: *eenvoudige kunst*. En dat is toch precies wat we van het orgelspel in de eredienst mogen verwachten. Niet saai of simpel, maar kunstzinnig en toch eenvoudig en ingetogenen daarom ook deftig. De kerkenraad van de gemeente te Capelle aan den IJssel-West schonk aan iedere organist een exemplaar. Een goed voorbeeld, mogelijk ter navolging. Om het geld hoeft u het niet na te laten. Deze bundel biedt voor een relatief lage prijs een schat aan voortreffelijke muziek: totaal 250 voorspelen en 230 koraalzettingen. We hopen dat het zingen bij dit koraalboek in de eredienst, op de verenigingen en in de huiselijke kring, mag dienen tot het 'bewegen van het hart, dat in het bidden dikwijls onbewogen blijft' (Wilhelmus à Brakel).

Capelle aan den IJssel,

H.J. Agteresch.

"Pap, wat is een ambt?" door L. van Binsbergen-Meesters; uitg. Groen-Heerenveen. Aantal pag. 72; prijs f 24,50.

De bedoeling van dit boekje is kinderen, in de leeftijd van 7-10 jaar, te

infromeren over de eredienst. In de vorm van een levendig verhaal, waarin een zoontje van een dominee en zijn vriendje de hoofdpersonen zijn, komen allerlei zaken aan de orde die met de eredienst en het gemeentelieven te maken hebben. Woorden als "ambt, pastorie, consistorie, kerkenraad" enz. worden duidelijk uitgelegd. Om het verhaal niet steeds sturend te onderbreken, zijn die woorden en de uitleg daarvan, in een apart kader gezet. Het werk van de ambtsdragers tijdens de eredienst en dagelijks in de gemeente krijgt ruimschoots de aandacht. Het is een mooi en leerzaam boekje, waarin de schrijfster op een kinderlijke en ongekunstelde wijze ook aan het "ene nodige" aandacht schenkt.

Gouda,

H. van Dam

"Om het Woord", leidraad bij het dagelijks gesprek rondom de Bijbel in het gezin vanaf vier jaar; jaargang 2001. Eindredacteur A. Dingemanse, illustraties Jaap Kramer. Uitg. Groen - Heerenveen. Prijs f 32,50

Zoals uit de ondertitel blijkt, wil deze uitgave een hulpmiddel zijn om in het gezin Gods Woord te overdenken en er met elkaar over te spreken. Het is een werkboek voor kinderen van 4-12 jaar, met eenvoudige vragen en opdrachten, die opklimmen in moeilijkheidsgraad. Zij nodigen uit tot een gesprek over het bijbehorende Schriftgedeelten dat per dag wordt aangegeven. Elke week heeft een apart thema. Voor de zondag wordt er een aanzet gegeven om naar aanleiding van de gehoorde preken 'preekbespreking' te houden.

Voor de jongsten zijn er kleurplaten aanwezig. Omdat in het werkboek de antwoorden op de vragen worden ingevuld, moet ieder jaar dus nieuwe exemplaren worden aangeschaft. Een werkgroep zorgt dan ook ieder jaar voor een nieuwe uitgave.

Het is een nuttig middel om de Bijbelkennis te vergroten, maar vooral ook om een en ander begrijpelijk te maken. Een uitgebreide handleiding wil de ouders helpen een optimaal gebruik van dit werkboek te maken. Antwoorden zijn niet bijgevoegd. Die zijn vrij gemakkelijk in de Bijbel te vinden.

Gouda,

H. van Dam

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Brakel: ds. C. Hogchem te Barneveld;
te 's-Gravenzande en te Wageningen: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk;
te Nieuwerkerk (Zld) en te Yerseke: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
te Oudemirdum: ds. P. Melis te Genemuiden;
te Rotterdam-Zuid: ds. W. Visscher te Amersfoort;
te Stolwijk: ds. A. Schot te Krimpen ad IJssel.

Bedankt:

voor Beekbergen: ds. J.J. van Ekeveld te Zeist;
voor Gorinchem: ds. W. Visscher te Amersfoort;
voor Krabbendijke en voor Veen: ds. A.J. Gunst te Benthuizen;
voor Leerdam: ds. W. Silfhout te Hendrik Ido Ambacht;
voor Lethbridge, Alberta (Canada): ds. C. Vogelaar te Grand Rapids-Beckwith Street (USA);
voor Leiderdorp, voor Lisse en voor Kruiningen: ds. M. Karens te Werkendam;
voor Ridderkerk-Slikkerveer: ds. H. Hofman te Waarde.

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK

1. Amsterdam-Centrum
Evangelist: J. Krijgsman, De Bentlanden 14, 2731 HA Benthuizen, tel. 079-3417962 (blz. 109)
2. Toevoegen onder gegevens voor

Deputaatschap Evangelisatie:

Voor vragen betreffende het evangelisatiewerk: landelijk coördinator: evang. G. Baan, Anne Frankstraat 4, 2162 JP Lisse, tel/fax 0252-424544, e-mail: evangelisatiegergem@rdnet.nl (blz. 75)

3. onder rubriek evangelisatiesamenkomsten:

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman 'Bij Simon de Looier', Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.
Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Adres ds. J.J. Tanis, Kapelle-Biezelinge. Met ingang van D.V. woensdag 24 oktober is het adres van ds. J.J. Tanis: Opalstraat 12, 4421 LL Kapelle, tel. 0113-345813.

RECTIFICATIE

VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM

De vereniging Helpende Handen verzoekt om de namen van de ambtsdragers die het catechetisch onderwijs onder gehandicapten in de classis verzorgen door te geven. Van 12 gemeenten zijn de visitatieverslagen binnengekomen. **Er is een verzoek van het Deputaatschap voor de Evangelisatie binnengekomen.** Zij verzoeken overleg over de mogelijkheden voor het evangelisatiewerk in Rotterdam. Er wordt besloten dat de vijf Rotterdamse gemeenten ieder een afgevaardigde zullen aanmelden bij de scriba.

0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..?..?

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Het Rustpunt biedt opvang aan mensen die vanwege psychosociale problemen tijdelijk onderdak behoeven. De opvang van de gasten wordt vorm gegeven door een professionele woonbegeleider, bijgestaan door vrijwilligers. Als regel geldt een verblijfsduur van maximaal zes weken.

Voor informatie kunt u bellen naar OnderDak: 078-6849077 (kantooruren). **Voor spoedgevallen is het Rustpunt dag en nacht bereikbaar onder nummer 06 22272697.**

Kapelle, Jeugdkoor 'Jong Crescendo' Kapelle en Gemengd koor 'Soli Deo Gloria' Oostkapelle.

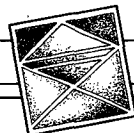
De opening en sluiting van deze avond worden verzorgd door ouderling J. Kruyse. De netto-opbrengst van de collecte is bestemd voor: 'De Rehobothskool, reformatorisch onderwijs in Randburg in Zuid-Afrika, een project van het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten. De organisatie van deze avond gaat uit van Ring Zeeland van Zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten. Iedereen is van harte welkom.

JBGG JONGERENHERVORMINGS AVOND HARDERWIJK

D.V. 27 oktober organiseert de Jeugdbond een Jongerenhervormingsavond in de Grote Kerk te Harderwijk. Aan deze avond werken mee het jongerenkoor 'Nova Cantica' uit Veenendaal. Ds. J. Driessen zal een appelwoord spreken over 'Om niet'. Aanvang: 19.15 uur. Entree: f 5,- per persoon. Kijk voor meer informatie in Daniël of bel naar de Jeugdbond, tel: 0348-489948.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Een van onze leden, dhr. O. v.d. Ridder ontving donderdag 27 september een koninklijke onderscheiding. Hij kreeg deze omdat hij 28 jaar verbonden was aan het

BERICHTEN

DATHEEN SAMENZANGAVOND TE RHENEN

Op D.V. zaterdag 27 oktober a.s. organiseert stichting "Musica Sacra" een Datheen samenzangavond in de Cunerakerk te Rhenen. Het programma zal hoofdzakelijk bestaan uit het gemeenschappelijk zingen van de eeuwenoude psalmberijming van Petrus Datheen. Tijdens deze samenkomst zal er worden gecollecteerd voor het "Isaac Da Costa Fonds".

Opening en meditatie wordt verzorgd door J.J. de Jong, secretaris van het Isaac Da

Costa fonds. Ook hoopt ds. Baruch Maos uit Israël deze avond aanwezig te zijn. De toegang is vrij. Jong en oud hartelijk welkom. Aanvang 19.30 uur.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND TE KRABBENDIJKJE

Op D.V. zaterdag 27 oktober a.s. is er in de Gereformeerde Gemeente van Krabbendijke een Koor- en Samenzangavond. **Aanvang 19.30 uur.** Medewerking verlenen: Gemengd koor 'Sursum Corda' Krabbendijke, Gemengd koor 'Crescendo'

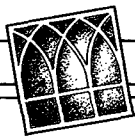
Dirkslandse ziekenhuis. Begonnen als administrateur econoom is hij opgeklimd tot directeur algemene zaken. Voorts heeft hij zitting in vele stichtingen in gezondheidszorg en in kerkelijke instellingen.

Voor al deze arbeid mocht hij deze onderscheiding ontvangen en is nu Ridder in de

orde van Oranje Nassau.

De Heere gedenke hem met vrouw en kinderen en geve dat hij nog vele jaren van zijn pensionering mag genieten. De Heere mocht uit genade schenken de Eerkroon die Christus voor al Zijn uitverkorenen verworven heeft.

Kerkenraad Geref. Gemeente Dirksland

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 21 OKTOBER 2001

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Aalst 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 18.30 uur ds. v/d Net; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.00 uur ds. van Aalst; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Axel 19.00 uur ds. C. Harinck; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur dhr. G. Pater; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Breda 15.00 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Paul; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Schot; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. van Aalst; Deventer 10.00 en 15.00 uur dhr. G. Pater; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 en 19.00 uur ds. W.J. Karels (dovendiensten); Dordrecht 10.00 uur (H.D.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur dhr. Verschuure; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds. v/d Net; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Moerkerken; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Moens; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 15.30 uur ds. Zippro; 's-Gravenpolder 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. Driessen; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Houten 11.00 en 16.30 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 19.00 uur ds. Kleppe; Kamperland 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Kapelle-Biezeling 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 8.30 en 15.00 uur leesdienst (Ned. Herv. Kerk); Kootwijkkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 14.00 uur dhr. Hoogerland; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Leiderdorp 10.00 (doventolk) en 16.30 uur leesdienst; Lelystad 19.00 uur ds. Kattenberg; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Meeuse; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. van Dijk; Mid-

delburg-Centrum 14.30 uur ds. Neele en 18.30 uur ds. Schreuder; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Naaldwijk 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Gunst; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. Tanis; Nieuwerkerk ZLD 15.00 uur ds. van Gelder; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur leesdienst (in de Ned. Herv. Kerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 14.30 uur ds. P. Mulder; Poederoyen 18.30 uur ds. J. de Pater; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.00 uur ds. Baaijens; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Sprang Capelle 14.30 uur ds. Verweij; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 9.00 en 17.00 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Bac; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Veenendaal; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Werkendam 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 11.15 en 16.00 uur ds. Schreuder (Ned. Herv. Kerk); Wierden 15.00 uur ds. van Dieren; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 en 18.00 uur dhr. van Boven; Yerseke 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. Moens; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zwijndrecht 14.30 uur ds. de Wit; Zwolle 15.00 uur ds. L. Blok.

DINSDAG 23 OKTOBER 2001

Leerdam 19.30 uur ds. van Gelder; Mijdrecht 19.30 uur ds. Bac; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. van Ekeveld; Scheveningen 19.30 uur ds. Vermeij; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. Mondria; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing);

WOENSDAG 24 OKTOBER 2001

Brakel 19.30 uur ds. Beens; Breda 15.00 en 19.30 uur ds. P. Mulder (dankdag); De Valk-Wekerom 19.30 uur dhr. G. Pater; Dinteloord 19.30 uur dhr. van Boven; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. M. Karens (dankdag); Enkhuizen 19.30 uur ds. Baan; Enter 19.30 uur ds. Moerkerken; Hilversum 19.45 uur ds. van Dieren; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Silfhout; Lisse 19.45 uur ds. Brugge; Meeuwen 19.30 uur ds. Kleppe; Nieuwer ter Aa 15.30 en 19.30 uur ds. Bac (dankdag); Poederoyen 19.30 uur ds. Mondria; Poortugaal 19.30 uur ds. J. de Pater; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Schipper; Scherpenzeel 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Spijkenisse 19.45 uur dhr. Hoogerland;

DONDERDAG 25 OKTOBER 2001

Capelle aan den IJssel-West 19.45 uur ds. M. Karens; Drachten 19.30 uur ds. Hogchem; Hoofddorp 19.30 uur ds. L. Blok (zendingsdienst); Kampen 19.30 uur ds. Melis; Kruiningen 19.30 uur ds. van Dijk; Nieuwerkerk ZLD 19.30 uur ds. Schipper; Oud Beijerland 19.30 uur ds. F. Mulder; Rhenen 19.30 uur ds. Beens; Sint Philipsland 19.30 uur ds. J. de Pater; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Verweij (bijbellezing); Wageningen 19.30 uur ds. P. Mulder; Zwolle 19.30 uur ds. Schot.

VRIJDAG 26 OKTOBER 2001

Den Helder 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Krabbendijke 15.00 uur ds. Schipper (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten zondag 21 oktober om 9.30 uur evangelist G. van de Breevaart en **15.30 uur dhr. Verschuure.**

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude

Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

A D V E R T E N T I E S

*Let op den vrome, en zie naar den oprechte;
want het einde van dien man zal vrede zijn,
Ps. 37 : 37*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Middelburg-Centrum geeft met droefheid kennis van het overlijden van haar geliefde oud-ambtsbroeder

KORNELIS SANDERSE

op de leeftijd van 94 jaar.

Van 1970-1985 heeft hij de gemeente eerst als diaken, daarna als ouderling met de hem geschonken gaven in eenvoudigheid en getrouwheid en met liefde mogen dienen.

De HEERE ondersteune zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit grote verdriet met Ps. 103:7 (O.B.)

Namens de kerkenraad, M.F. Hus, preses
B. Sturm, scriba

Middelburg, 10 oktober 2001

De kerkenraad van de Netherlands Reformed Congregation te Lethbridge, Canada, geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

WILLEM VISSER

op de leeftijd van 82 jaar.

Van 1969 tot 1979 heeft hij onze gemeente getrouw als diaken mogen dienen. De Heere vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen, en kleinkinderen in dit smartelijk verlies.

Namens de kerkenraad, W. Grisnich, preses
J. Krefte, scriba

*"Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende
dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijne zijn."
(2 Tim. 2 : 19)*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Elspeet heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van zijn geliefde ambtsbroeder ouderling

EVERT DE BRUIN

in de leeftijd van 57 jaar.

Vanaf 1983 heeft hij de gemeente met de hem geschonken gaven (tot 1988 als diaken en daarna als ouderling) in getrouwheid mogen dienen. Sterke de Heere zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en heilige Hij deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad: ds. A. Vermeij, preses
J.M. van Koevinge, wnd. scriba

Elspeet, 7 oktober 2001

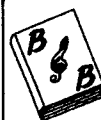
CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Voor mooie herfstkleuren op de Veluwe en een rustige vakantie omg. Vaassen - Apeldoorn: Te huur: vak. huisje.
Tel. 078-6764478.

Uitgesneden teksten div. modellen

G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11, 3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijck
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Christelijke begrafenisverzorging**De Bruijn**

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.
Tel. 0346-281711.
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

verhoog orgels

Muziek met hartbeleving en instrument leest

Bezoek onze showrooms en maak kennis met de complete collectie orgels van

JOHANNUS

Nijkerk • Nieuwstraat 2
Apeldoorn • Nieuwstraat 44
Rijssen • Oranjestraat 6
Genemuiden • Pr. Julianastraat 12

Centraal informatienummer: 055 521 99 38

www.verhoogmuziek.nl

De specialist in klassieke orgels**KOSTER**

Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinselaan 30
3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
 - Geen crematies;
 - Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
 - Dag en nacht bereikbaar en overal te bieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.
- AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh

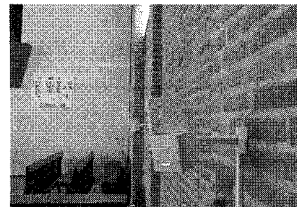
Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Geluid zoals het hoort!

Ook hier hebben wij het geluid verzorgt!

Van Gelder Elektronica

Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM Smilde tel: 0592 415 509
www.vangelderelektronica.nl

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 / 033 - 2778899

Op afspraak - service aan huis

STICHTING HET BRAAMBOS

Verschenen:

Nagelaten Brokken deel III

f 19,95 ISBN 907645003X. Verkrijgbaar bij de boekhandel of de stichting.

De stichting heeft ten doel om nog nooit eerder verschenen werken van Engelse 'Strict Babtists', met name van J.C. Philpot, uit te geven. T./F.: 078-6933783.

WB

Boekhandel-Uitgeverij van Wijngaarden

Bij ons verschijnt D.V. 31 okt. a.s. het veel gevraagde dagboek van Ds. Octavius Winslow
Dagelijks wandelen met God
2e Druk. Intekenprijs f 44,95. Na 31 dec. 2001 f 50,68 / 23 euro.

Levensbeschrijving van *Titus Klose: Een wilde jager werd door Gods genade van een leeuw een lam.* Slechts f 5,-

Boekhandel en Uitgeverij
Van Wijngaarden
Vliegersvelderlaan 15
3771 XE Barneveld
Tel. 0342 - 417 335

Eventuele bestelling kan zonder postzegel gestuurd worden naar antwoordnr. 1204.

De **Rehoboth Christian School** in Norwich, Ontario, Canada, heeft een vacature voor een

directeur

per ingang van 1 september, 2002. Na 15 jaar als hoofd gefungeerd te hebben, heeft onze huidige directeur verzocht weer les te gaan geven.

Wij zoeken iemand die geïnteresseerd en bevoegd is om leiding te geven in onze Christelijke school, uitgaande van de Gereformeerde Gemeente in Norwich. We verwachten dat degene die geïnteresseerd is, lid is van de Gereformeerde Gemeente, ervaring heeft in het administratieve en leiding gevende werk op een school, redelijke vaardigheid in het Engels heeft, en bereid is zich tenminste twee jaar aan de school te verbinden. Wij bieden gedeeltelijke vergoeding in verhuiskosten en een salaris afhankelijk van bevoegdheid en ervaring.

Onze school biedt een volledig programma voor de leerjaren Kleuters tot en met klas 10. De school wordt bezocht door ruim 540 leerlingen. De school is gelegen in een plattelands omgeving met verschillende grotere plaatsen in de omgeving. De school wordt geheel bekostigd door de ouders en de gemeenten.

Voor verdere informatie wordt u vriendelijk verzocht contact op te nemen met de directeur van de school, dhr. Martien Vanderspek. U kunt hem bereiken per telefoon 01-519-863-2403 (school) of 01-519-863-3119 (privé), per fax 01-519-863-3984. U kunt ook informatie inwinnen bij dhr. Len Vanderweerd, voorzitter van het schoolbestuur, 01-519-468-3281.

Sollicitaties kunnen worden verzonden naar de secretaris van het schoolbestuur, Mr. Corney VanWyk, R.R. 1, Salford, ON N0J 1 W0, of per fax: 01-519-485-1258.